

ЗВІТ
про результати опитування науково-педагогічних працівників
Центром забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку ХДАК
(лютий 2024 року)

Опитування науково-педагогічних працівників було проведено Центром забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку ХДАК протягом 10-16 лютого 2024 року. В опитуванні взяла участь 128 осіб, що складає 70,7% від загальної кількості науково-педагогічних працівників Академії. Більшість опитаних зазначили, що поєднують викладання в Академії з іншою практичною діяльністю за своїм фахом (67,4%); оцінюють своє навчальне навантаження як помірне (53,7%) або високе (29,5%); понад третина має понад 20 років стажу – 37,9%; ще майже чверть опитаних є молодими фахівцями та мають до 5 років науково-педагогічного стажу.

Більшість опитаних викладачів (83,5%) стверджують, що завжди на початку вивчення дисципліни повідомляють здобувачам освіти мету курсу, а також для чого він включений до освітньої програми, ознайомлюють з загальними критеріями оцінювання дисципліни (наприклад, регулярно пояснюють студентам критерії оцінювання на початку вивчення курсу (65,3%); додатково у поясненнях перед виконанням кожного завдання (45,3%); водночас невелика кількість викладачів вважають, що така діяльність не потрібна, тому що цю інформацію можна прочитати у навчальній програмі та/ або силабусі (2,1%), на сторінці курсу у Google Classroom (2,1%) й т. ін.); заохочують студентів самостійно пропонувати теми для робіт / проектів (64,2%) та в подальшому презентувати їх (71,6%). Здобувачі освіти мають можливість отримувати від викладачів зворотний зв'язок щодо виконаних робіт (надають відгук на кожную роботу 53,7%; на більшість робіт – 31,6%).

Три чверті опитаних науково-педагогічних працівників регулярно оновлюють зміст своїх навчальних курсів на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі (75,8%); 50,5% коригують програму курсу та підходи до викладання залежно від студентських відгуків на курс; 40% щорічно оновлюють завдання для поточного та підсумкового контролю знань та набір залікових / екзаменаційних питань; 65,3% вважають, що мають можливість вільно обирати методи навчання, форми, методи, критерії оцінювання; 33,7% зазначають, що така можливість реалізується тільки частково. Майже усі науково-педагогічні працівники (95,8% опитаних) зазначають, що студенти мають можливість за бажанням компенсувати низький бал додатковими завданнями (чітко прописано у силабусі – 51,6%; інформація надається за запитом студентів – 44,2%; не надають такої можливості – 4 2%).

Науково-педагогічні працівники надають здобувачам освіти рекомендації щодо того, де вони можуть знайти літературу та/або навчальні матеріали, необхідні для виконання робіт (98,9%). Подібна інформація міститься: у робочих програмах дисциплін (85,3%), силабусах (69,5%), Google Class – (64,2%), методичних вказівках дисципліни (52,6%); проговорюється на першому занятті (56,8%); надається за запитом здобувачів освіти (55,8%), Силабуси та робочі програми дисциплін є в доступі, здобувачі освіти можуть: переглянути та / або завантажити зі сторінки курсу в Google Classroom (90,5%), завантажити онлайн з сайту (36,8%), ознайомитися в бібліотеці у друкованому або електронному вигляді (23,2%); в електронній розсилці старостам на пошту (68,4%). Серед каналів комунікації із здобувачами освіти переважають наступні: групові чат у месенджерах – viber, telegram та ін. (91,6%); електронна пошта (62,1%); консультаційні години (50,5%).

Викладачами Академії використовуються такі навчальні методи: презентації (78,9%); інтерактивні лекції (66,3%); диспути та дебати (61,1%); мозкові штурми (60%);

використання мобільних додатків (54,7%); кейс-методи (34,7%); ділові ігри (30,5%); віртуальні екскурсії (21%) тощо; серед методів оцінювання та контрольних заходів: усний залік / екзамен (60%); індивідуальний проєкт/ завдання (в т.ч. творчий) із подальшою презентацією (52,6%); індивідуальне творче завдання (36,8%); груповий проєкт/ завдання (в т.ч. творчий) із подальшою презентацією (35,8%); письмовий залік / екзамен з відкритими питаннями (28,4%); індивідуальна письмова робота (26,3%); індивідуальне творче завдання (22,1%); письмовий залік/ екзамен із тестовими (закритими) питаннями (18,9%) тощо

Серед опитаних 66,3% вважає, що в Академії реалізується принцип студентоцентрованості. Його реалізація можлива завдяки наступним процедурам: можливості вільного вибору дисциплін здобувачами освіти (76,8%); дотриманню принципів рівності та поваги у відносинах викладач – студент (73,7%); налагодженню каналів зворотного зв'язку від студентів щодо змісту та якості освітніх програм (69,5%); визначенню чітких та прозорих критеріїв оцінювання зі зрозумілими процедурами оскарження (49,5%); можливості створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання (44,2%); залученню студентів до перегляду та оновлення освітніх програм (41,1%); запровадженню дуальної форми навчання (15,8%). Три чверті респондентів (77,2%) готові сприймати здобувачів освіти як партнерів, що можуть сприяти покращенню якості освітніх програм. Частка респондентів, які вважають подібні функції виключно «викладацькими» складає 6,5%.

Про можливість підвищувати кваліфікацію на базі Академії зазначили 77,9% викладачів. Основні заходи: участь у наукових конференціях, симпозіумах, круглих столах (88,4%); методичні заходи на кафедрі (72,6%); майстер-класи із залученням фахівців-практиків (68,4%); стажування (67,4%); спілкування у професійних спілках та на форумах (63,2%); вебінари (54,7%); короткострокові тренінги та семінари (52,6%); курси підвищення кваліфікації (46,3%); участь у мистецьких конкурсах та фестивалях – (41,1%); навчання в магістратурі, аспірантурі, докторантурі (18,9%). На думку половини опитаних (56,8%) Академія співпрацює із закордонними ЗВО та приймає активну участь у міжнародних проєктах (42,1%).

Про регулярний моніторинг якості освітніх програм (зокрема й через проведення щорічних опитувань) повідомили 77,9% опитаних, а 72,6% зазначили, що особисто залучені до розробки, моніторингу, перегляду освітніх програм. Така ж сама кількість (72,6%) підкреслюють що під час перегляду та/ або оновлення освітніх програм враховується думка здобувачів освіти, випускників та роботодавців. Серед суб'єктів, які безпосередньо залучені до обговорення / прийняття рішень щодо внесення змін в освітні програми наступні: завідувачі кафедр (90,5%), гаранті освітніх програм (83,2%), викладачі (73,7%), декан факультету (71,6%), представники роботодавців (48,4%), представники адміністрації (47,4%), звичайні студенти/ випускники (по 44,2%), представники студентського самоврядування (40%). Більшість науково-педагогічних працівників (81,1%) також зазначає, що має можливість звернутись до адміністрації Академії з ініціативами щодо покращення якості освіти в закладі.

Про наявність в Академії політики академічної доброчесності серед науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти Академії повідомляють 92,6% опитаних; дві третини викладачів (74,5%) зазначають, що приймали участь у заходах (семінарах / тренінгах / зборах), на яких роз'яснювались норми законодавства, рекомендації МОН, політика Академії щодо академічної доброчесності в навчальному процесі; 94,7% обізнані із принципами академічної доброчесності; 93,7% впевнені, що в Академії діють чіткі та зрозумілі механізми протидії академічній не доброчесності; 94,8% розуміють свою роль та функції у механізмах протидії академічній

добросовісності; 90,5% стверджують, що в академії дотримуються єдиної процедури передбаченої у випадках порушення академічної доброчесності; 96,3% знайомі із процедурою дій у випадку виявлення випадків не доброчесної поведінки серед здобувачів освіти. Більша частина опитаних викладачів зазначила, що має можливість доступу до програмного забезпечення із виявлення плагиату.

Ключовими проблемами організації освітнього процесу за дистанційною або змішаною формою навчання, на думку опитаних науково-педагогічних працівників є наступні: технічні проблеми: відсутність Інтернету, необхідного обладнання; відсутність спеціальної платформи (наприклад Moodle); складність поєднання двох форм у розкладі занять (дистанційної/ очної); неможливість використання напрацьованих методів та необхідність пошуку нових в умовах дистанційної та/ або змішаної форм освіти; невідвідування занять здобувачами освіти; ускладнення контактів / каналів зв'язку із студентською аудиторією; неготовність НПП опановувати та реалізовувати нові форми діяльності, які не були актуальними до дистанційного/ змішаного навчання; ускладнення проходження підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та участі у програмах міжнародного стажування.

Пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу в Академії (подані в узагальненому вигляді): покращити матеріально-технічне забезпечення – налагодити доступ до якісного Інтернету; оновити матеріально-технічного забезпечення навчального процесу на творчих факультетах (обладнання аудиторій, сучасна апаратура); посилення навчально-методичної роботи (контроль за якістю навчально-методичного забезпечення дисциплін, наповнення навчального контенту на електронних платформах/ Google Classroom; відродження діяльності методичної ради ХДАК із підпорядкованими їй методичними радами факультетів або створення консультативного центру з питань НМК із централізованим керівництвом); організаційні питання (посилення відповідальності та контролю за суб'єктами освітнього процесу, вимог щодо теоретичної та практичної підготовки викладачів, складання контрольних форм, підготовки практичних робіт, підвищення об'єктивності оцінювання студентів; створення можливостей для повторного вивчення курсу).

Рекомендації: 1) проводити роз'яснювальну роботу серед науково-педагогічних працівників Академії, спрямовану на розвиток «культури якості освіти» та розуміння значення зворотного зв'язку від усіх учасників освітнього процесу задля організації моніторингу якості освітніх програм; 2) звернути увагу НПП на необхідність регулярного оновлення змісту навчальних курсів відповідно до запитів сучасного ринку праці; 3) рекомендувати НПП розширювати набір методів навчальної діяльності, в т.ч. й таких, які зручно використовувати під час змішаного та/ або дистанційного навчання; 4) залучати НПП до участі у заходах, спрямованих на поширення та популяризацію принципів академічної доброчесності серед здобувачів освіти; 5) більш широко висвітлювати напрямок міжнародної співпраці ХДАК серед співробітників Академії.

Завідувач
Центру забезпечення якості освіти
та інноваційного розвитку ХДАК

Наталя АЛЕКСЕЄНКО